

BIKTFORMULÄR, b'ektfärrmulär, n. 5. o. 3. Särskilt formulär, som vid biktning begagnas.

BIKTNING, f. 2. Se *Biktande*.

BIKTPENNINGAR, m. 2. pl. Afgift, som vid biktning erlægges.

BIKTSTOL, m. 2. (i katolska kyrkan) Enkom för biktning inrättad, vanligtvis framtill halft tillsluten, på begge sidor med galler försedd stol, hvaruti en prest sitter, då han emottager bikten af någon framför stående person.

BIKUBB, m. 2. Se *Biktase*.

BIKUNG, m. 2. 1) Person, som är väl bevärdad i konsten att sköta bin och äger en stor mängd bikupor. — 2) Se *Bivaktare*.

BIKUPA, f. 4. 1) Konstgjord boning för bin, i form af en kupa, af hopvirad halm, flätadt vide, o. s. v. *Låta göra en b.* — 2) Sådan kupa, med innevarande bin. *En b., som har mycket honung. Skatta b-por.*

BILA, f. 2. 1) Yxa med bred, rundad egg och kort skaft. Timmermansyxa. Här af härleder sig uttrycket: *Bil- och bordfärdig*; se detta. — 2) Större sådan yxa, som begagnas af skarprättare vid affällningar. Skarprättaryxa.

BILA AF, se *Afvila*.

BILAGA, f. 4. *Hvad* som bilägges (till inlaga, rättegångsskrift, ansökan, eller litterär afhandling, bok, skrift), för att tjena till bekräftelse, bevis, stöd, upplysning, exempel. *Fyra b-gor åtfölja rättegångshandlingarna. Ett historiskt verk med flera b-gor. B-n littera D*, den fjerde i ordningen.

BILBOKÉ, billbåké, m. 3. (fr. *Bilboquet*) Leksak, bestående af en kula, fästad vid ett snöre, som uppkastas i luften, då konsten är att uppfånga den i en liten skål eller på en spets.

BILBREF, n. 5. (sjöf.) (det tyska *Beilbrief*) 1) Af vederbörande myndighet utfärdadt bevis, rörande stället, der ett fartyg är byggt, dess byggnadssätt, hufvuddimensioner och dräglighet, samt huruvida det häftar för någon skuld. — 2) In-teckningsbevis för skulder, som blifvit gjorda i och för en skeppsbyggnad.

BILD, m. 3. 4) (i allmänhet) Liknande framställning af människa, djur eller annat föremål, genom bildhuggeri, teckning, ritning, målning, gravering, o. s. v. *Denna staty är b-en af en stor man. Se der, på denna taffla, Napoleons b. B-er utskurna i trä. Stå som en b., orörlig och liksom känslolös. (Fig.) Hon är icke annat än en vacker b., skön, men utan själ och känsla. — Syn. Afbildning, Afbild, Figur, Beläte, Bildstod, Porträtt. — 2) (särskilt) Afbildning genom bildhuggeri, i sten, trä, o. s. v., som är föremål för religiösa dyrkan. *Baals b-er. En b. af J. Maria. Helgonens b-er.* Om afgudars bilder brukas hellre *Beläte*. — 3) Liknande framställning af ett föremål, frambragt genom solstrålarnes brytning eller återstudsning. *Skåda sin b. i spegeln, i vattnet. — 4) (fig.) a* Sägdes om allt hvad som, jemfördt med ett annat föremål, i formel hänsigt mer eller mindre liknar detsamma, vare sig i fysiskt eller intellektuellt afseende. *Jagten är en b. af kriget. Ordet är en b. af tanken, skriften en b. af ordet. — b* Framställningen af yttre föremål eller abstrakta ting för människans inre sinne. *B-en af hvad vi sett kvarstannat i själen. Han kan icke ur sitt hjerta utplåna b-en af den älskade. Hennes b. följer mig öfverallt. Sorgliga b-er af framtiden. — c* (ret.) Beskrifning af en sak genom en annan liknande, eller genom några dess egenskaper, för att göra*

föreställningen af den förra mera lefvande och åskådlig. *Han talar alltid genom b-er. En ädel, hög, djerf, skön, leende b. En dunkel, oklar, oegentlig b. — Syn. Figur, Metafor, Symbol.*

BILDA, v. a. 1. 1) Gifva ordentlig form åt en oformlig massa. *B. en figur af vax.* Brukas i denna bem. mindre ofta. — *Syn. Forma, Tillskapa. — 2* Frambringa, åstadkomma, verka, utgöra. *Regnvattnet hade der b-t en djup grop. Det är dunster ifrån jorden, som b. molnen. Flera harmonierande ljud b. ett ackord. — 3) (gram.) Sägdes om sättet att tillskapa, sammansätta nya ord, eller på något sätt förändra förut befintliga. *Nya ord b-s dels genom utledning ifrån eller sammansättning af andra, dels genom förvrängning af de ursprungliga, dels genom omedelbar uppfinning. B. tempora af ett verb. Af infinitiven bildas particip i aktivt genom tilläggning i slutet af nde eller ende. — 4) (fig.) Genom undervisning, lärdomar, exempel bibringa kunskaper, färdigheter, goda vanor, öfning. *B. en yngling. B. hans förstånd, karakter, omdöme, smak. B. sitt hjerta. B. någon till dygd och goda seder. B. en lärjunge. B. soldater, sjömän. B. sin konstsmaak genom studium af goda modeller. B. sin stil efter en författares. — Syn. Dana, Tilldåna, Uppfostra, Uppöfva, Inöfva, Inlära. — B. sig, v. r. 1) (om sak) Uppkomma, uppstå, formera sig, blifva. *Framför strömmens utlopp har småningom b-t sig en holme. Molnen b. sig af dunster i luften. Denna lösa tanke b-de sig stulligen till ett fast beslut. En liga b-de sig emot honom. — 2) (om person) Uppöfva sitt förstånd, sin smak, sitt omdöme. *B. sig genom läsning af goda författare, genom umgänge med visa. B. sig till, inöfva, inlära sig till, t. ex.: B. sig till en skicklig fältherre, en god klaverspelare, o. s. v. B. sig efter, i uppförande eller utöfningen af en konst rätta sig efter någon viss persons föredöme, exempel, lärar, o. s. v., göra hans åsigt, vanor, konstreglor till sina egna. B. sig efter stora verlden. B. sig efter goda mästare. Denne bildhuggare har b-t sig efter Thorwaldsen. — Syn. Dana sig.*****

BILDAD, a. p. 2. 1) (i kroppsligt afseende) Af naturen formad, skapad. Brukas i denna bem. alltid i förening med något adverb, företrädesvis *väl och illa. En väl, illa b. kropp. Väl b-e kroppsformer. En väl b. människa*, som har en skön kropp. Jfr *Välbildad. — Syn. Formad, Danad, Skapad. — 2) (i andligt afseende) Väl uppfostrad och undervist i hvad som bidrager att odla förståndet och förädla hjertat. Brukas i denna mening både ensamt och i förening med vissa adverb, dock icke *väl* eller *illa. En b. människa, man, qvinna, person. Mycket, ganska, temmeligen, någorlunda b. — Brukas äfv. någon gång substantivt, i plural, t. ex.: Alla b-e inse ganska väl, all . . .**

BILDANDE, n. 4. Handlingen, då man bildar.

BILDANDE, a. p. 1. 1) Som bildar (bem. 4), men isynnerhet bem. 4). *B. kraft, förmåga, d. v. s. Bildningskraft, Bildningsförmåga. En b. läsning, konversation. Ett b. umgänge. B. studier. B. konst*, hvarje skön konst, som framställer något i bild, således Måleri, Bildhuggeri och Byggnadskonst med alla deras särskilda utgreningar, såsom kopparstickeri, bildgjuteri, stensnideri, m. fl.

BILDBAR, a. 2. (nytt ord, lånat ifrån tyskan) 1) Som kan bildas, formas, danas (i materiel